

Temat: Sztuka przełomu XIX i XX wieku. /2h/

1. Określenia /nazwy/epoki przełomu wieków – przypomnienie:

- a) Młoda Polska
- b) Neoromantyzm /nawiązanie do romantyzmu/
- c) Modernizm /podkreślenie współczesności i nowoczesności epoki przeciwstawiającej się pozytywizmowi/.

2. Nurty w sztuce młodopolskiej – przypomnienie:

a) symbolizm /odejście od realistycznego sposobu postrzegania świata; wyrażanie przy użyciu symboli prawd ogólnych o świecie i psychice ludzkiej;/ Jacek Malczewski – ojciec polskiego symbolizmu ,

* symbol/motyw bądź zespół motywów, pojęć, obrazów, które oprócz znaczenia dosłownego posiadają także znaczenie ukryte – symboliczne; ma charakter chwiejny, niejednoznacznościowo; możliwości jego interpretacji są dowolniejsze aniżeli alegorii; jest odczytywany w kontekście całego utworu, posiada charakter tajemniczy, cechuje się niejednoznacznością i zagadkowością/,

b) dekadentyzm /postawa życiowa przepełniona przeświadczeniem, że wraz ze schyłkiem stulecia nadchodzi nieuchronna katastrofa cywilizacyjna; pogrążenie w rozpacz, bólu egzystencjalnym/, poezja L. Staffa, K. Przerwy – Tetmajera,

c) impresjonizm / wywodzi się z malarstwa; oddanie subiektywnych wrażeń artysty; dominacja wrażeń zmysłowych, muzyki, barw, zapachów, doznań psychicznych;/ C. Monet – przedstawiciel impresjonizmu.

Oto jak rozwijała się sztuka młodopolska :

- sztuki plastyczne,
- koncepcje sztuki i artysty „Sztuka dla sztuki”,
- środowisko młodopolskich artystów – Cyganeria Młodopolska.

https://sciaga.pl/tekst/13649-14-sztuka_mlodopolska

Temat: Interpretacja wierszy K. Przerwy – Tetmajera jako wyraz nastrojów epoki. /1h/

<https://wolnelektury.pl/media/book/pdf/koniec-wieku.pdf>

Utwór „Koniec wieku XIX” jest przykładem postawy dekadencjonalnej. Poeta rozważa sytuację człowieka końca XIX wieku. Utwór zbudowany jest na zasadzie stawianych sobie pytań i odpowiedzi udzielanych w imieniu człowieka końca wieku. Jaką postawę przyjąć wobec rzeczywistości budzącej powszechne rozczarowanie?

- przekleństwo, ironia, wzdarcie, idea, walka, rozpacz, rezygnacja, życie wieczne – wszystko już było, nic nie daje ukojenia!

„/.../Cóż więc jest? Co zostało nam, co wszystko wiemy/Dla których żadna z wiar już nie wystarcza?/ Jakaż jest przeciw włócznie złego twoja tarcza,/Człowiecze z końca wieku?”

- brak odpowiedzi!!!

Człowiek pozostaje skazany sam na sobie, nie ma dla niego ratunku ani pocieszenia. Jest bezsilny wobec losu i własnych lęków.

<https://wolnelektury.pl/media/book/pdf/nie-wierze-w-nic.pdf>

Autor nie wierzy, że życie może mieć sens, określony cel, do którego mógłby dążyć. Stracił wszelkie ideały, perspektywy; droga, jaką dotychczas szedł nie spełniła oczekiwań. Ze wszystkich tych negatywnych emocji wyłania się myśl, iż wszystkim rządzi konieczność, wobec której wola ludzka jest niczym, więc człowiek powinien się podporządkować, bo nic nie jest w stanie zmienić. Dlatego podmiot liryczny pragnie tylko jednego – osiągnąć stan nirwany, zgodnie z tym, co proponował Schopenhauer, chce uwolnić się od potrzeb i cierpień; pragnie pogrążyć się w omdleniu sennym, tajemniczym.